

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání

1	Identifikační údaje o škole	3
1.1	Název ŠVP.....	3
1.2	Údaje o škole.....	3
1.3	Zřizovatel.....	3
1.4	Platnost dokumentu	4
2	Obecná charakteristika školy	5
2.1	Velikost školy.....	5
2.2	Lokalita školy.....	5
2.3	Charakter a specifika budovy.....	5
3	Podmínky vzdělávání.....	7
3.1	Věcné podmínky	7
3.2	Životospráva.....	12
3.3	Psychosociální podmínky	13
3.4	Organizace chodu.....	16
3.5	Řízení mateřské školy.....	20
3.6	Personální a pedagogické zajištění	21
3.7	Spoluúčast rodičů.....	22
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	23
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	25
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	27
4	Organizace vzdělávání.....	28
5	Charakteristika vzdělávacího programu	31
5.1	Zaměření školy	31
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	31
5.3	Metody a formy vzdělávání	31
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	32
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	34
5.6	Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	36
6	Vzdělávací obsah.....	38
6.1	Integrované bloky	38
6.1.1	Už vím proč	38
6.1.2	Žijeme zdravě.....	51
6.1.3	Vím, kdo jsem a kam patřím	64
6.1.4	Nejsem na světě sám	84
6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu	102
6.3	Dílčí projekty a programy.....	102
7	Systém evaluace.....	103

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTIVAČNÍ NÁZEV: VŠICHNI ZA JEDEN PROVAZ

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Základní škola a Mateřská škola, Višňové, okres Znojmo, příspěvková organizace – mateřská škola

SÍDLO ŠKOLY:

Višňové 127, 67138

KONTAKTY:

e-mail: info@zsvisnove.eu, ms@zsvisnove.eu

web: www.zsvisnove.eu

tel.: 539 008 004, 602 126 394

REDIZO: 600127877

IČO: 71001476

IZO: 107615070

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Mgr. Jiří Beran

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Vedoucí učitelka Hana Koubková, učitelka Lucie Lichevníková, učitelka Monika Krbálková, DiS., učitelka Jindra Veselá, učitelka Milada Miholová

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Městys Višňové

ADRESA ZŘIZOVATELE: Višňové 212, 671 38

KONTAKTY:

starosta Vladimír Korek, 602640403, 515339016, vladimir.korek@visnove.cz

místostarosta Pavel Havelka, 736531841, 515339016, pavel.havelka@visnove.cz

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: 1. 9. 2024 – 31. 8. 2027

VERZE ŠVP: 6

ČÍSLO JEDNACÍ: ZSVI1090/2024Ř654

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 28. 8. 2024

DATUM PROJEDNÁNÍ SE ZŘIZOVATELEM: 29. 8. 2024

.....
ředitel školy
Mgr. Jiří Beran

.....
Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 70 dětí

Počet tříd: 3 třídy

Počet pracovníků: 5 učitelek, asistentky podle podmínek.

V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty, apod.).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

Višňové je vinařskou obcí, dnes užívající status městyse. První písemné zmínky o naší vesnici sahají až do roku 1234. Městys Višňové se nachází jižním směrem nedaleko přírodního parku Rokytná. Zleva obec obtéká potok Skalička, na kterém se nachází rybník Jazírka. Ten se nachází za kopcem Stará hora, který je situován severně od městyse. Na jeho vrcholu se nalézá vyhlídka, ze které je za pěkného počasí výhled východně na Pálavu, jižně do Rakouska, severně na Jadernou elektrárnu Dukovany, západně se otevírá pohled na vesnice tímto směrem se nacházející. Městys Višňové plošně zabírá 1530 ha, v nadmořské výšce 338m. V okolí najdeme rozmanitou přírodu, lesy, ve velké míře pole. Lokalita patří do teplé, suché oblasti s mírnou zimou. Višňové se nachází ve středu mezi městy Miroslav, Moravský Krumlov, Moravské Budějovice a Znojmo. Regionálně se Višňové řadí mezi největší obce. Lze zde hovořit i o plné občanské vybavenosti vesnice. Nachází se zde ordinace lékařů, základní škola, mateřská škola, řada obchodů, služeb, živnostníků, firem, poštovní úřad, při úřadu městyse pak stavební úřad, matriční úřad. Zemědělská výroba je prezentována několika soukromými zemědělci a především pak firmou Agroservis, 1. Zemědělská, a. s. MŠ se nachází přímo na náměstí ve středu městyse Višňové v blízkosti kostela sv. Jana Křtitele.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

MŠ sídlí v budově z 19. století. Budova je majetkem OÚ. MŠ má k dispozici přízemí a první patro o celkové rozloze 329, 24 m². Oddělenou součástí budovy je pošta a knihovna. V přízemí se nachází šatna dětí a pracovníků školy, sociální zařízení, jídelna s výdejnou stravy. V prvním patře jsou dvě třídy, sociální zařízení a ložnice. V roce 1977 – 1979 byla k historické budově dostavěna přístavba,

kteřá rozšířila prostory MŠ o ložnici a šatny dětí. Budova je vytápěna plynem, je napojena na obecní vodovod a kanalizaci. Na střeše budovy se nachází hlásič požárů. Přístup do budovy je bezbariérový.

Dopravní dostupnost školy:

Dopravní obslužnost zajišťuje pravidelná autobusová doprava. Je možnost každodenně a pravidelně využívat autobusových spojů do všech okolních vesnic a nejbližších měst. Nejbližší města jsou Znojmo 27 km a Mor. Krumlov 19 km. Těchto spojů využívají i děti ze spádových obcí Medlice, Přeskače, Horní Kounice, Trstěnice. Dopravy autobusem, pro děti z mateřské školy, je využíváno jen velice zřídka. Z okolních vesnic, do mateřské školy, přivázejí rodiče své děti osobními automobily.

Informace z historie školy:

Historie budovy se datuje od roku 1875. Roku 1941 byl v budově zřízen útulek pro děti. Začátek MŠ se datuje od 6. 5. 1946. V přízemí budovy bylo zřízeno jedno oddělení pro děti do šesti let. V prvním patře probíhala výuka dvou tříd ZŠ. V průběhu dalších let zde proběhlo několik zásadních rekonstrukcí. K MŠ náleží školní zahrada, zřízená v roce 1956, vzdálená cca 500 m od budovy. V roce 1975 za podpory JZD a závodu Mrazírny vznikla výdejna jídel pro celodenní stravování. Jídlo se dováželo z Výchovného ústavu Višňové. V roce 1977 - 1979 proběhla přístavba zadní části budovy a proběhla celková adaptace budovy. V roce 1982 byly třídy ZŠ přestěhovány do ZŠ a od té doby celá budova slouží potřebám MŠ. Současně byla uvedena do provozu školní jídelna v ZŠ, která zajišťuje celodenní stravování dětí v MŠ až dodnes. V letech 2001 -2005 proběhla rekonstrukce sociálního zařízení a roku 2008 rekonstrukce celého přízemí budovy. Roku 2011 byla zahrada doplněna o zahradní domek, terasu s přístřeškem, kolárnu a sociální zařízení.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Mateřská škola nemá dostatečně velké prostory (podlahová plocha i objem vzduchu atd. dle příslušného předpisu) a takové prostorové uspořádání, které by vyhovovalo nejrozličnějším skupinovým i individuálním činnostem dětí.

MŠ má k dispozici přízemí a první patro historické budovy. V přízemí se nachází šatna dětí, sociální zařízení pro děti, jídelna s výdejnou stravy, šatna pro zaměstnance MŠ, šatna pro kuchařku, sociální zařízení pro zaměstnance, chodba. V prvním patře se nacházejí dvě třídy, sociální zařízení pro děti a zaměstnance, chodba a ložnice. MŠ disponuje zahradou, která se nachází 500 m od MŠ a má rozlohu 1 756 m². Třída Berušky je využívána jako herna a současně i jako ložnice. Část třídy je využívána jako úložný prostor pro lehátka. Prostorové uspořádání vyhovuje skupinovým i individuálním činnostem dětí. Jídelna se nachází v přízemí, děti se z prvního patra, dvakrát denně, přesouvají po schodišti do jídelny.

Dětský nábytek, tělocvičné nářadí, zdravotně hygienické zařízení (umývárny, toalety) i vybavení pro odpočinek dětí (lůžka) jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné a jsou estetického vzhledu.

Třídy: 1. třída Berušky. V roce 2016 byla třída vybavena novým nábytkem. Nábytek byl vyroben v moderním, soudobém dizajnu podle předepsaných hygienických a bezpečnostních norem. Je vyroben z dřevotřísky s omyvatelným povrchem. Z estetických důvodů je doplněn o barevné prvky červené, zelené a žluté barvy. Výška a dostupnost byla navržena tak, aby děti měly přirozený přístup ke všem hrám, pomůckám, doplňkům. Nábytek vyhovuje i dostatkem úložného prostoru. Sestava nábytku byla navržena tak, aby v ní mohly vzniknout hrací koutky – kuchyňka, kadeřnictví, obchod, knihovna, dílna. Svůj vyhraněný kout mají i výtvarné a pracovní činnosti. Třída je doplněna o některé cvičební nářadí. Lavička, trampolína, rotoped, skluzavka. K různým činnostem je možno využít i velkých molitanových, pestrobarevných kostek. Ve třídě jsou tři dětské stoly, počet židliček odpovídá počtu dětí. Stolečky i židličky splňují antropometrické požadavky. Každý stoleček je opatřen jinou barvou a v téže barvě jsou přizpůsobeny i židličky, které výškově vyhovují danému stolečku. Výška stolů i židliček odpovídá vyhlášce č. 410/2005Sb. Třída je vybavena radiomagnetofonem, klávesami Yamaha. V části třídy je uloženo 20 lehátek, nad lehátka jsou boxy, do kterých se ukládají lůžkoviny. Na tuto část přiléhá skříň, která je určena pro náhradní lůžkoviny a ručníky. Část skříně je využita na ukládání didaktických her. Ve třídě je vyhraněno místo na pitný režim, které je vybaveno nerezovým pultem a várnici. Hrníčky děti jsou zavěšeny na stěnách okolo pitného režimu, jsou keramické. Ve třídě je velký učitelský stůl. Děti ve třídě mají

k dispozici relaxační, odpočinkový polštář. Třída je rozdělena na pracovní část, kde jsou stolečky a část určenou ke hrám, která je vybavena kobercem.

2. třída Sluníčka. V roce 2018 byla třída vybavena novým nábytkem. Nábytek byl vyroben v moderním, soudobém dizajnu podle předepsaných hygienických a bezpečnostních norem. Je vyroben z dřevotřísky s omyvatelným povrchem. Z estetických důvodů je doplněn o barevné prvky červené, zelené a žluté barvy. Výška a dostupnost byla navržena tak, aby děti měly přirozený přístup ke všem hrám, pomůckám, doplňkům. Nábytek vyhovuje i dostatkem úložného prostoru pro stavebnice, didaktické hry. Sestava nábytku byla navržena tak, aby v ní mohly vzniknout hrací koutky – kuchyňka, kadeřnictví, obchod, knihovna. Svůj vyhraněný kout mají i výtvarné a pracovní činnosti. Několik polic bylo vsazeno do vyvýšených věží a jsou určeny pro potřeby učitelek. Dětské stolečky a židličky odpovídají antropometrickým požadavkům. Výška stolů i židliček odpovídá vyhlášce č. 410/2005Sb. Třída je doplněna i o některé cvičební nářadí. Lavička, rotoped, trenažér na procvičování dolních končetin, relaxační bazén s malou skluzavkou. K různým činnostem je možno využít i velkých, molitanových, pestrobarevných kostek. Paní učitelky mají k dispozici klavír, malý stolek pro osobní potřebu, radiomagnetofon a počítač s interaktivní tabulí. Ve třídě je vyhraněno místo na pitný režim, které je vybaveno nerezovým pultem a várnicí. Každé dítě má svůj keramický hrníček, který je zavěšen na zdi. Děti ve třídě mají k dispozici relaxační, odpočinkový polštář. Třída je rozdělena na pracovní část, kde jsou stolečky s židličkami a na část určenou ke hrám, která je vybavena kobercem.

3. třída Motýlci. Třída byla otevřena 1. 9. 2024, jako odloučené pracoviště, v místním cyklopenzionu. Veškeré užívané prostory výdejna stravy, sociální zařízení, šatny dětí, herna se nacházejí v jednom podlaží. Třída je vybavená novým nábytkem. Nábytek je vyroben v moderním, soudobém dizajnu podle předepsaných hygienických a bezpečnostních norem. Je vyroben z dřevotřísky s omyvatelným povrchem. Z estetických důvodů je doplněn o barevné prvky zelené, žluté a modré barvy. Výška a dostupnost byla navržena tak, aby děti měly přirozený přístup ke všem hrám pomůckám, doplňkům. Nábytek vyhovuje i dostatkem úložného prostoru pro stavebnice, didaktické hry. Sestava nábytku byla navržena tak, aby v ní mohly vzniknout hrací koutky – kuchyňka, kadeřnictví, obchod, knihovna. Svůj vyhraněný kout mají i výtvarné a pracovní činnosti. Dětské stolečky a židličky odpovídají antropometrickým požadavkům. Výška stolů i židliček odpovídá vyhlášce č. 410/2005Sb. Třída je doplněna i o některé cvičební nářadí. Lavička, rotoped, trenažér na procvičování dolních končetin, relaxační bazén s malou skluzavkou. K různým činnostem je možno využít i velkých, molitanových, pestrobarevných kostek. Paní učitelky mají k dispozici klávesy, malý stolek pro osobní potřebu, radiomagnetofon, počítač. Ve třídě je vyhraněno místo na pitný režim, které je vybaveno nerezovým pultem a várnicí. Každé dítě má svůj keramický hrníček, který je zavěšen na zdi. Děti ve třídě mají k dispozici relaxační, odpočinkový polštář. Třída je rozdělena na pracovní část, kde jsou stolečky s židličkami a na část určenou ke hrám, která je vybavena kobercem. Třída je vybavena 15 novými matracemi pro odpolední odpočinek. Matrace jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídají

počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné a jsou estetického vzhledu. . Matrace mají snímatelný a prateľný potah. Součástí třídy je skříň s boxy pro uložení matrací a lůžkovin.

Sociální zařízení pro 1. a 2. třídu se nachází v přízemí i v 1. patře bylo roku 2008 zrekonstruováno a vyhovuje hygienickým normám a požadavkům. Zdravotně hygienické zařízení (umývárny, toalety) jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné a jsou estetického vzhledu. Počet toalet a umyvadel odpovídá vyhlášce č. 410/2005Sb., děti zde mají své soukromí, vlastní místo na ručník, zubní pastu a kartáček.

Sociální zařízení pro 3. třídu vyhovuje hygienickým normám a požadavkům. Zdravotně hygienické zařízení (umývárny, toalety) jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné a jsou estetického vzhledu. Počet toalet a umyvadel odpovídá vyhlášce č. 410/2005Sb., děti zde mají své soukromí, vlastní místo na ručník, zubní pastu a kartáček.

Ložnice: Ložnice pro 2. třídu Sluníčka je vybavena 20 novými lehátky v dizajnu dřeva. Lehátka jsou přizpůsobena antropometrickým požadavkům, odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné a jsou estetického vzhledu. Dalších 20 lehátek je ve třídě Berušek. Lehátka jsou opatřena matrací, která má snímatelný a prateľný potah. V ložnici jsou boxy určené k uložení lůžkovin. Dále se zde nachází knihovna s dětskou literaturou a odbornou literaturou pro učitelky. Na jedné ze stěn, v horní části, jsou vybudovány police, do kterých se ukládají různé pomůcky a materiály pro vzdělávání. Police jsou opatřeny vertikálními žaluziemi. Je zde stůl s počítačem pro učitelky.

Jídelna a výdejna stravy. Rekonstrukce proběhla roku 2021. Stolečky i židličky jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné a jsou estetického vzhledu. Součástí jídelny je i výdejna stravy, která je vybavena podle zdravotně hygienických norem. Nábytek má dostatečný prostor pro ukládání nádobí. Je vybavena dostatečným množstvím nádobí. Výdejna disponuje varnou konvicí, vařičem, myčkou na nádobí, bojlerem, vozíkem pro přepravu várníc, mikrovlnou troubou, elektrospotřebičem na ohřev nádobí.

Výdejna stravy ve 3. třídě je vybavena podle zdravotně hygienických norem. Nábytek má dostatečný prostor pro ukládání nádobí. Je vybavena dostatečným množstvím nádobí. Výdejna disponuje varnou konvicí, vařičem, myčkou na nádobí, bojlerem, vozíkem pro přepravu várníc, elektrospotřebičem na ohřev nádobí.

Šatny dětí se nacházejí v přízemí, roku 2019 byly vybaveny novými poličkami, které odpovídají počtu dětí. Jsou zdravotně nezávadné, bezpečné a jsou estetického vzhledu.

Šatny dětí ve 3. třídě jsou vybaveny novými poličkami, které odpovídají počtu dětí. Jsou zdravotně nezávadné, bezpečné a jsou estetického vzhledu.

Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku; je průběžně obnovováno a doplňováno a učitelkami plně využíváno. Třídy jsou vybaveny hracími kouty pro námětové hry – kuchyňka, kadeřnictví, obchod, knihovna. Dále jsou to materiály a pomůcky pro výtvarné a pracovní činnosti. Ve třídě mají děti k dispozici konstruktivní hry, didaktické hry, společenské hry, doplňky pro hry stavitelské a dopravní. Disponujeme relaxačním bazénem, rotopedem, šlapadlem, chůdami, žíněnkou, lavičkou, skluzavkou a několika druhy tělocvičného náradí a náčiní.

Hračky, pomůcky, náčiní a další doplňky nebo alespoň jejich podstatná část je umístěna v dětském nábytku s otevřenými policemi. Pro děti jsou dobře viditelné, mohou si je samostatně brát. Jsou stanovena pravidla pro jejich využívání pedagogy i dětmi. Děti jsou vedeny k pořádku tím, že společně s učitelkou hračky, pomůcky a náčiní ukládají v rámci úklidu na své stálé místo. K dispozici máme výtvarnou skříň na chodbě a skříň pro tělovýchovné náčiní. Obě skříně jsou v blízkosti tříd, lehká dosažitelnost k pomůckám a materiálům. Třídy jsou rozvrženy tak, že jedna část třídy slouží k námětovým hrám, druhá část k pohybovým aktivitám. Stolečky jsou umístěny u oken a jsou určeny k výtvarným a pracovním činnostem. Část s kobercem je určena pro ostatní hry.

Děti se samy se svými výtvary podílejí na úpravě a výzdobě interiéru budovy. Prostředí je upraveno tak, aby dětské práce byly dětem přístupné a mohli je, shlédnout i jejich rodiče. Práce z výtvarných a pracovních činností jsou prezentovány rodičům a veřejnosti v prostorách MŠ. Celý interiéru MŠ je doplněn o různé dřevěné plastiky s dětskými náměty, o estetické výrobky z řad rodičů a učitelek. Na stěnách visí rámy obrazů a skleněné klipy, ve kterých jsou celoročně vystaveny výtvarné práce dětí.

Zahrada se nachází asi 500m od MŠ. Prostory jsou vybavené tak, aby umožňovaly dětem rozmanité pohybové a jiné aktivity. Od blízkého okolí je kryta budovou se sociálními byty, dřevěným plotem, zahradním pletivem se zeleným plotem a dlouhým přístřeškem s terasou. Zahrada je tak dobře odhlučněna. Prostory jsou vybavené tak, aby umožňovaly dětem rozmanité pohybové a jiné aktivity. Na zahradě máme k dispozici velkou, zastřešenou, vydlážděnou terasu. Terasa má několik částí. Jedna část je vybavena stolky a lavičkami, kde si děti kreslí, hrají se stavebnicemi, nebo odpočívají. V přístřešku je vestavěn zděný pokojíček, který je vybaven dětským nábytkem pro námětové hry. Dále je tu vytvořena kolárna, která je zabezpečena pletivem a zamyká se na zámek. Kolárna je vybavena odrážedly, koloběžkami, dětskými koly, šlapacími traktory a motokárami. Na konci terasy se nachází zděný sklad s policemi na ukládání hraček. Hračky a doplňky ke hrám jsou uloženy tak, aby k nim měly děti jednoduchý přístup. Zahrada je vybavena pískovištěm o rozloze 45 m². V těsné blízkosti se nachází policová klec s přístřeškem, kde mají děti k dispozici nákladní auta, bagry a různé hračky určené pro hry

s pískem. V prostoru celé zahrady se nacházejí různé typy průlezek, skluzavky, houpačky pro všechny věkové kategorie. K dispozici mají děti i dva dřevěné domečky se střechou. Roku 2011 bylo na zahradě vybudováno nové hygienické zařízení. Zázemí je zde vybudováno jak pro dospělé, tak pro děti. Dětské zařízení má tři WC a umyvadlo, dospělí mají k dispozici jedno WC a dřez.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů (týkajících se např. čistoty, teploty, vlhkosti vzduchu, osvětlení, hluchnosti, světla a stínu, alergizujících či jedovatých látek a rostlin.) V podzimních a zimních měsících se vedou denní zápisy o teplotě ve třídách. Pokud teploty klesnou na méně než 20 stupňů, reagujeme pružně a po dohodě se zřizovatelem je ihned zahájeno vytápění. Dále je teplota regulována v úzké spolupráci s topičem. Osvětlení v budově MŠ vyhovuje hygienickým požadavkům. Okna, která jsou vystavena nadměrnému slunečnímu záření, jsou vybavena žaluziemi. Alergizující a jedovaté látky, rostliny se v budově MŠ, ani na školní zahradě se nenacházejí. V budově MŠ i na zahradě jsou pravidelně prováděny laické ale i odborné prohlídky tělocvičného náradí a rekreačního zařízení. Čisticí prostředky, určené k úklidu, jsou uloženy v uzamykatelném skladu. Děti mají dostatečně prostorné a oddělené poličky v šatnách. V ložnici jsou police určené k ukládání přikrývek a polštářů z dětských postýlek. V umývárňě jsou poličky určené k uložení kelímků, zubních past a kartáčků. Pitný režim ve třídách je vybaven nerezovým pultem, keramickými hrnkami, omyvatelnou stěnou okolo pitného režimu. Lehátka jsou opatřena matrací, která má snímatelný a prateľný potah. Z hygienických důvodů jsou lehátka opatřena značkami dětí, každé dítě celoročně spí na jednom lehátku. Výměna ložního prádla se provádí každé tři týdny. Pyžamko mohou rodiče měnit i častěji podle své potřeby. Nábytek ve třídách je rozmístěn tak, aby splňoval bezpečnostní požadavky a svůj účel. Schodiště v prvním patře je zabezpečeno pojízdnou brankou. Budova MŠ je zajištěna elektronickým vrátným. V MŠ ale i na zahradě máme stanovená bezpečnostní pravidla, jejichž dodržování striktně vyžadujeme. Děti mají možnost volného pohybu po budově, v tomto případě je vždy zajištěn dozor dospělé osoby v daných prostorech. Hygienické zázemí v přízemí máme vybaveno sprchovým koutem. Výdejna stravy je vybavena skládacím plošinovým vozíkem, kterým je zajištěna bezpečná přeprava várnici s jídlem z venkovních prostor do prostor výdejny. Pískoviště je vybaveno krycí plachtou a přístřeškem proti slunci, ve spodní části je zabudovaná cihlová drenáž. Každý den je vlhčeno vodou. Výměnu písku zajišťuje OÚ pravidelně každý rok. Na školní zahradě školnice denně zajišťuje úklid toalet a udržuje čistotu pitného režimu. Budova MŠ se nachází na místě, kde není ohrožena nadměrným hlukem z okolí, je v dostatečné vzdálenosti od frekventované komunikace.

- obnova fasády MŠ a kotelny – 3 roky
- zastřešení chodníku před vstupem do MŠ, položit novou protiskluzovou dlažbu – 3 roky
- průběžné doplňování hračkami – dle potřeby každý rok
- vybavit novým, tělocvičným náčiním – dle potřeby každý rok
- pořídit stůl na kolečkách z důvodu rozšíření odkládací plochy ve výdejně stravy – 1 rok
- pořídit branku ke schodišti u jídelny – 1 rok

- průběžně doplňovat jídelnu o nové nádobí a kuchyňské potřeby – 3 roky
- obnovit čalounění u molitanových kostek Berušky – 1 rok
- opravit prolézací komín Sluníčka – 2 roky
- pořídit pro podporu rozvoje dětí vhodné výukové aplikace do tabletů, logopedie
- postupná výmalba tříd – 3 roky
- šatní skříňky pro děti i učitelku Motýlci – 1 rok
- věšáky na toaletu s výřezem na kelímek (čištění zoubků) Motýlci – 1 rok
- boxy na hračky Motýlci – 1 rok
- koberec do herny Motýlci – 1 rok
- kompletní vybavení výdejny stravy Motýlci – 1 rok
- výměna střešní krytiny u přístřešku s terasou na školní zahradě – 3 roky
- renovace rekreačních laviček na školní zahradě – 1 rok
- vytvořit na zahradě vodní kaskádu - 3 roky
- vybudovat na školní zahradě doskočiště – 1 rok
- vybavit zahradu kladinou s rovnou a šikmou plochou – 2 roky
- obnovit nosné kůly u zastřešení pískoviště – 1 rok
- v místě za chatkou vybudovat novou kolárnu – 2 rok
- výměna okna u chatky na zahradě se zábranou skla – 1 rok
- pořídit řezací a vytlačovací stroj, řezačku na papír, laminovačku A3 – 3 roky

3.2 Živospráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava (dle platných legislativních norem). Je zachována vhodná skladba jídelníčku. Mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány tří hodinové intervaly. Děti jsou vedeny ke zdravé výživě, nejsou do jídla nuceny, jsou vedeny k tomu, aby jídlo ochutnaly. Při špatném návyku stravování je uplatňován individuální přístup k dítěti a úzce se spolupracuje s rodiči. Dbáme na správné sezení u stolu a držení příboru. Podmínky v jídelně jsou nastaveny tak, aby děti mohly provádět samostatnou sebeobsahu při stravování. Učitelka děti zásadně nenutí do jídla. Stravu připravuje kvalifikovaný personál. Jsou dodržovány správné technologické postupy při přípravě stravy. Děti mají stále k dispozici ve třídě dostatek tekutin.

Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci. Časový řád je stanoven tak, že umožňuje rodičům přivádět a odvádět děti v dostatečném časovém intervalu, v

odůvodněných případech je příchod a odchod dětí možný i v jinou dobu než je stanoveno ve školním řádu.

Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, program činností je přizpůsobován okamžité kvalitě ovzduší. Dodržujeme dvouhodinový interval pro pobyt venku. Pobyt dětí venku je organizován v závislosti na počasí a povětrnostních podmínkách; vedle kvality ovzduší je zohledňováno aktuální stav počasí a teplota ovzduší. S rodiči spolupracujeme ve směru vhodného oblékání dětí.

Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru mateřské školy. Pro volný pohyb dětí využíváme i různé přírodní lokality, kde děti přirozenou formou se učí zdolávat různé překážky. Využíváme lesopark v blízkosti MŠ, les, Vyhlídku za vesnicí. Ve velké míře využíváme i veřejná dětská hřiště a sportovní hřiště u ZŠ. Ve třídě využívají tělocvičné náradí a náčiní, relaxační bazén, na posilování dětský rotoped a šlapadlo.

V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí (dětem s nižší potřebou spánku je nabízen jiný klidný program namísto odpočinku na lůžku). Dětem je nabízena klidová aktivita, věnujeme se dětem s individuálními potřebami.

V průběhu celého dne, mají děti stále k dispozici dostatek tekutin. Pitný režim je zajištěn po celou dobu provozu třídy. Místo pitného režimu je volně přístupné, tekutina je v nerezových várnících s vypouštěcím kohoutkem. Děti používají hrníček se svojí značkou, režim funguje formou sebeobsluhy, hygienu pitného režimu zajišťuje, v průběhu dne, paní školnice. Učitelky se samy chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor. Pokud máme vhodné podmínky, provádíme po obědě čištění zoubků.

- ve spolupráci s rodinou vést děti ke zdravému životnímu stylu, řídit se pravidly zdravého životního stylu, kulturního stolování – 3 roky
- uplatňovat poznatky ze školení Opravdu zdravé stravování, zařazovat do výchovy a vzdělávání dětí, dílčí téma - Chci být zdravý - průběžně
- účastnit se společných setkávání zástupců ZŠ, MŠ, ŠJ, rodičů na akční stravovací skupině - průběžně

3.3 Psychosociální podmínky

- Děti i dospělí se cítí v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně, jistě a bezpečně.
- Nově přichozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí i situaci.

- Učitelky respektují potřeby dětí (obecně lidské, vývojové i individuální), reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování (jednají nenásilně, přirozeně a citlivě, navozují situace pohody, klidu, relaxace apod.). Děti nejsou neúměrně zatěžovány či neurotizovány spěchem a chvatem ani nadměrnou náročností prováděných činností.
- Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani nezvýhodňováno. Jakékoli projevy nerovnosti, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřípustné.
- Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení vyplývajících z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád a učit děti pravidlům soužití.
- Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů. Třída je pro děti kamarádkým společenstvím, v němž jsou zpravidla rády.
- Pedagogický styl, resp. způsob, jakým jsou děti vedeny, je podporující, sympatizující, projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací učitele s dětmi. Je vyloučeno manipulování s dítětem, zbytečné organizování dětí z obavy o časové prostoje, podporování nezdravé soutěživosti dětí. Jakákoliv komunikace s dítětem, kterou dítě pociťuje jako násilí, je nepřípustná.
- Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života (je dítěti tematicky blízká, jemu pochopitelná, přiměřeně náročná, dítěti užitečná a prakticky využitelná).
- Učitelka se vyhýbá negativním slovním komentářům a podporuje děti v samostatných pokusech, je uznalá, dostatečně oceňuje a vyhodnocuje konkrétní projevy a výkony dítěte a přiměřeně na ně reaguje pozitivním oceněním, vyvaruje se paušálních pochval stejně jako odsudků.
- Ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora. Dospělí se chovají důvěryhodně a spolehlivě (autenticky).
- Učitelka se programově věnuje neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňuje prosociálním směrem (prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí).

Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován přizpůsobený adaptační režim.

- Nově příchozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí i situaci.
- Rodiče, po dohodě s učitelkou, mají možnost zůstat část dne s dítětem v MŠ.
- Prodlužujeme délku pobytu dítěte v MŠ postupně, po domluvě s rodiči.
- S rodiči je jasně stanovena organizace docházky s ohledem na individuální potřeby dítěte.
- Individuální přístup – přistupovat s empatií, využívat intuici, vyzkoušet, co na dítě platí (nechat v klidu, nebo zapojit do činností).

- Dítě si do mateřské školy, z domova, může přinést vlastní hračku nebo oblíbený předmět.
- Některé z dětí v mateřské škole, které dítě v adaptačním procesu zná, nebo k některému projevuje náklonost, se může stát patronem dítěti v adaptaci.
- Při ostychu dítěte v prvních dnech využíváme maňáska nebo hračku jako prostředníka pro navázání kontaktu mezi učitelkou a dítětem.
- Využíváme pravidelných rituálů – zamáváme rodičům, blízké přivítání se dítěte s učitelkou.
- Jasně dítěti signalizujeme úseky v organizaci – opakující se činnosti, které probíhají každý den, umožňujeme dítěti dostatek klidných chvil, protože pobyt v mateřské škole je pro dítě náročný.
- Vysvětlujeme dítěti pravidla, která jsme domluvili společně s dětmi – pomocí obrázků vysvětlujeme, co se smí a co ne.
- K pocitu bezpečí přispíváme tím, že se dítěti věnuje převážně jedna učitelka.
- Dítě má stanovené stabilní místo u stolu v jídelně, na lehátku, u pitného režimu.
- Dítě do ničeho nenutíme, pokud se nechce zapojit do činností, necháme ho, ať se jenom dívá.
- Často dítě chválíme, aby mělo pocit, že vše dělá správně.
- Pokud zjistíme, o jaké aktivity dítě projevuje zájem, snažíme se je zařazovat častěji.
- Rodiče pravidelně informujeme o úspěších jejich dítěte.
- Využíváme možnosti „Rodič na telefonu“
- Učitelky, vytváří pro dítě podmínky v souladu s jeho individuálními potřebami, aby zajistily pocit bezpečí a jistoty, uplatňují laskavý přístup.
- Je jim věnován dostatečný čas na to, aby si dítě zvyklo na děti, nezvyklé situace, organizaci a vybudovalo si vztah k učitelce.

Učitelé respektují potřeby dětí (obecně lidské, vývojové a individuální), reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování (jednají nenásilně, přirozeně a citlivě, navozují situace pohody, klidu, relaxace apod.). Děti nejsou neúměrně zatěžovány či neurotizovány spěchem a chvatem ani nadměrnou náročností prováděných činností. Pracujeme s dětmi se specifickými potřebami, vytváříme pro ně individuální plány podle podkladů speciálních vyšetření (např. SPC).

Děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoli projevy nerovnosti, podceňování a zesměšňování dětí je nepřípustné.

Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená a nezbytnou mírou omezení vyplývajících z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád a učit děti pravidlům soužití.

Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů. Třída je pro děti kamarádkým společenstvím, v němž jsou zpravidla rády.

Pedagogický styl, resp. způsob, jakým jsou děti vedeny, je podporující, sympatizující, projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací učitele s dětmi. Je vyloučeno manipulování s dítětem, zbytečné organizování dětí z obavy z časového prostoj, podporování nezdravé soutěživosti dětí. Jakákoliv komunikace s dítětem, kterou dítě pociťuje jako násilí, je nepřípustná.

Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života (je dítěti tematicky blízká, jemu pochopitelná, přiměřeně náročná, dítěti užitečná a využitelná).

Učitel se vyhýbá negativním slovním komentářům a podporuje děti v samostatných pokusech, je uznalý, dostatečně oceňuje a vyhodnocuje konkrétní projevy a výkony dítěte a přiměřeně na ně reaguje pozitivním oceněním, vyvaruje se paušálních pochval stejně jako odsudků.

Ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora. Dospělí se chovají důvěryhodně a spolehlivě (autenticky).

Učitel se programově věnuje neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňuje prosociálním směrem (prevence šikany a jiných sociálně pedagogických jevů u dětí). Při řešení problémových situací se řídíme, námi vypracovanou, Metodikou rizikového chování.

- pracovat s piktogramy, modelovými situacemi, jako s prostředkem, který učí děti pochopit správná pravidla slušného chování, podle potřeby je obměňovat - průběžně
- seznámit nové rodiče formou besedy s organizací naší MŠ a uplatňování adaptačního režimu u jejich dětí – vždy v přípravném týdnu

3.4 Organizace chodu

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby.

1. Třída – provoz 6,30 – 15,30 hod.

6,30 – 9,10 spontánní a řízené činnosti

9,10 – 9,30 hygiena, svačina

9,30 – 9,45 příprava na pobyt venku

9,45 – 11,45 pobyt venku

11,45 – 12,15 příprava na oběd, oběd

12,15 – 12,30 hygiena, příprava na odpočinek

12,30 – 14,10 četba, odpočinek

13,15 – 14,10 průběžné vstávání, klidné aktivity dětí

14,10 – 14,30 odpolední svačina

14,30 – 15,30 zábavné činnosti a aktivity

15,30 ukončení provozu

2. Třída – provoz 6,30 – 16,00

6,30 – 9,05 spontánní a řízené činnosti

9,05 – 9,30 hygiena, svačina

9,30 – 9,45 příprava na pobyt venku

9,45 – 11,45 pobyt venku

11,45 – 12,15 příprava na oběd, oběd

12,15 – 12,30 hygiena, příprava na odpočinek

12,30 – 14,10 četba, odpočinek

13,15 – 14,10 průběžné vstávání, klidné aktivity dětí

14,10 – 14,30 odpolední svačina

14,30 – 15,30 zábavné činnosti a aktivity

16,00 ukončení provozu

3. Třída – provoz 7,30 – 14,30

7,30 – 9,00 spontánní a řízené činnosti

9,00 – 9,30 hygiena, svačina

9,30 – 9,45 příprava na pobyt venku

9,45 – 11,45 pobyt venku

11,45 – 12,15 příprava na oběd, oběd

12,15 – 12,30 hygiena, příprava na odpočinek

12,30 – 14,10 četba, odpočinek

13,15 – 14,10 průběžné vstávání, klidné aktivity dětí

14,10 – 14,30 odpolední svačina

14,30 ukončení provozu

Do denního programu jsou pravidelně (několikrát v týdnu) zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.

Učitelé se plně věnují dětem a jejich vzdělávání.

Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí.

- Adaptační program slouží k nastavení si pravidel při docházce dítěte do mateřské školy v jeho prvních dnech.
- Učitelka a personál uplatňují adaptační režim po celý měsíc září a s každým nástupem nového dítěte, pokud rodiče zvolí jeho nástup v pozdější době.
- Je důležitá komunikace s učitelkami a respektování individuality dítěte.
- Při dlouhodobém přetrvávání potíží s adaptací, může být doporučen pedagogem odklad docházky do MŠ.

Pravidla pro účastníky adaptačního programu:

- Do MŠ mohou pouze děti zdravé.
- Rodič i dítě se prezují, dodržují hygienická pravidla.
- Rodič má nad svým dítětem po celou dobu dozor – nenechává zde dítě samotné!
- Rodič nezasahuje učitelce do vzdělávacích, ani výchovných aktivit.
- Rodič okoukává praktiky školy, režim, snaží se dítě vést k napodobování

K čemu by měli rodiče vést dítě před nástupem do mateřské školy, aby mu usnadnili přechod z rodinného, domácího prostředí do MŠ:

- zvládat alespoň částečně sebeobsluhu při svlékání a oblékání, zouvání a obouvání
- sedět po dobu jídla u stolu, používat lžíci, pít z hrnečku
- umývat si ruce a utírat se do ručníku
- chodit po schodech s přidržováním se zábradlí
- snažit se uklízet si po sobě hračky
- reagovat na pokyny (např. počkat, sednout si, přijít...)
- používat toaletu z vlastní iniciativy – dítě s plenkami nelze přijmout do MŠ

Doporučený postup při adaptaci dítěte na pobyt v MŠ:

- Rodiče se spolu s dítětem účastní dění ve třídě, zapojují své dítě do her a činností. Jedná se asi o hodinu denně, dle potřeb dítěte, postupně se doba prodlužuje.
- Rodiče předají dítě učitelce a odcházejí, doba jejich nepřítomnosti se postupně prodlužuje
- U dítěte, které si zvyká pomaleji, je třeba domluva individuálního průběhu adaptace.

Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizuje nad rámec běžného programu.

Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby jí mohly dokončit nebo v ní později pokračovat.

Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem atp.

Jsou vytvořeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách.

Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně apod.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí.

Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvořeny vhodné materiální podmínky (věcné vybavení prostředí je dostatečné a kvalitní, pomůcky jsou připravovány včas).

Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě, spojování tříd je maximálně omezeno.

- MŠ vybavovat o netradiční výtvarné materiály a pomůcky k bádání a experimentování - průběžně.

3.5 Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny. Každý pracovník obdržel listinu s pracovními povinnostmi. Mateřská škola je součástí Základní školy. Řízením je pověřena jedna z pedagogických pracovníků. Ta zodpovídá za odborné vedení pedagogického procesu ve všech jeho součástech jako odborně způsobilá pracovnice školy pro činnost MŠ. Ředitel ZŠ a MŠ zajišťuje vedení MŠ po stránce legislativní.

Je vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř mateřské školy, tak navenek. Vždy v září se koná informativní schůzka pro rodiče, kteří se jí účastní přímo v MŠ. Dále jsou rodiče informováni formou webových stránek školy – <http://www.zsvisnove.eu>. Zde naleznou např. jídelníček, fotogalerii, plány akcí, které budou následovat, příspěvky z již uskutečněných akcí MŠ. Využíváme systému Edookit, internetová pošta mezi MŠ, ZŠ a rodiči. V tomto systému mají rodiče možnost písemně komunikovat s paní učitelkou, sledovat elektronickou třídnici, docházku dětí, zadávat omluvenky. Paní učitelky touto formou mohou zasílat rodičům různá oznámení (buď individuálně, nebo i celé skupině.) GDPR – zajišťujeme bezpečnou práci s osobními i citlivými údaji. Jednou za dva roky, předkládáme rodičům dotazník, ve kterém se mohou vyjádřit k aktuálním otázkám, týkajících se vzdělávání dětí, chodu a vybavení MŠ. Po vyhodnocení dotazníku podáváme rodičům zpětnou vazbu. Některé informace, podle potřeby, podáváme ústně, nebo písemně na nástěnce v šatně. Informace, které jsou mířeny na širokou veřejnost, necháváme vyhlásit místním rozhlasem.

Při vedení zaměstnanců ředitel školy a vedoucí učitelka vytvářejí ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojují spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechávají jim dostatek pravomocí a respektují jejich názor. Podporují a motivují spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu.

Ředitel školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci. Je využíván spravedlivý systém hodnocení za provedenou práci. Umožňuje jim dosahovat nových schopností – DVPP. Učitelkám je umožněna absolutní samostatnost v pedagogické práci, je jim poskytována zpětná vazba ze strany vedení, mají možnost v mnoha věcech rozhodovat, realizovat své nápady.

Pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci rodiče.

Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětnou vazbu. Školní vzdělávací program vypracovaly společně všechny pedagogické pracovnice. Jeho úpravy, doplnění a změny koordinujeme v rámci kolektivní práce pedagogických pracovníků MŠ a změny projednáváme s ředitelem školy a zřizovatelem.

Vedoucí učitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy týmu, případně s rodiči. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, jsou smysluplné a užitečné. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem OÚ Višňové a dalšími orgány státní správy a samosprávy, se Základní školou Višňové, popřípadě i jinými organizacemi v místě mateřské školy – Zahrádkářský svaz Višňové, SDH Višňové, Výchovný ústav Višňové.

- Na základě výsledků dotazníku pro rodiče, kontrolních činností, vlastního sebehodnocení provést analýzu a využívat zpětnou vazbu ke zlepšení práce celého kolektivu MŠ – jednou za dva roky .

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Všichni zaměstnanci, kteří pracují v mateřské škole jako pedagogičtí pracovníci, mají předepsanou odbornou kvalifikaci.

Pedagogický tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel.

Pedagogičtí pracovníci se sebevzdělávají, ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně.

Ředitel podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů, vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání.

Služby učitelů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče o děti.

Je podle podmínek a možností školy zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídě, optimálně alespoň v rozsahu dvou a půl hodiny.

Zaměstnanci jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem (v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí).

Specializované služby, jako je logopedie, rehabilitace či jiná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, ke kterým pedagog sám není dostatečně kompetentní, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky. Speciální pedagog – ZŠ Šafrová, logopedie - Speciálně

pedagogické centrum pobočka Znojmo, nám. Armády, nabídka logopedických ambulancí Znojmo, Mor. Krumlov, Borotice, PPP Znojmo, Jana Palacha, MŠ speciální, ZŠ speciální a praktická škola Ibsenka Brno, dětský lékař MUDr. Petr Labovská a zubní lékař MUDr. Margita Matyšková, (školními i poradenskými psychology, lékaři, rehabilitačními pracovníky).

- Nadále využívat možností finančních prostředků z projektu Podpora vzdělávání na ZŠ a MŠ, OP JAK -2024 až 2023

3.7 Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi zaměstnanci školy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství.

Sledujeme konkrétní potřeby dětí, resp. rodin, snažíme se jim porozumět a vyhovět. Zajišťujeme odpovídající výživu dle věku, množství i kvality. Uspokojujeme hygienické požadavky – čistota, teplo, světlo atd. Snažíme se dětem předložit dostatek adekvátních podnětů pro rozvoj nervové soustavy a s tím související pohybový rozvoj. Snažíme se zajišťovat preventivní péči proti vzájemnému se, napadání dítěte dítětem. Uspokojováním psychických potřeb umožňujeme dětem nejenom se přiměřeně rozvíjet v oblasti intelektu, citů a vůle, ale i v chování, interakci s okolím, chápání sebe a lidí, společenských hodnot i celého prostředí, jehož je dítě důležitou součástí. Snažíme se o náležitý přísun podnětů v patřičném množství, kvalitě a logickém sledu. Správnou reakcí v daných situacích, se snažíme u dětí, uspokojit potřebu jistoty ve vztazích k dospělým. Vlastním postojem k dítěti, hodnocením jeho projevu, se snažíme kladně vytvářet jeho identitu (případně sebevědomí), aby si dítě uvědomovalo své vlastní „já“. Tím ovlivňujeme jeho prožívání společenských vztahů a vývoj společenských postojů. Snažíme se dětem zajistit pocit lásky, bezpečí, přijetí, společné identifikace a rozvíjet všechny jeho síly a schopnosti. Vhodnou motivací vedeme děti k vyhledávání a poznávání nových skutečností, poznatků a činností.

Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, podle svého zájmu zde vstupovat do her svých dětí. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje. Projeví-li zájem, mohou se spolupodílet při plánování programu mateřské školy, při řešení vzniklých problémů.

Učitelé pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dětí i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání.

Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejich svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi.

Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.

Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě, nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

- Snažit se i nadále zapojovat rodiče do přípravy projektů a jiných společenských aktivit – průběžně.
- Ve spolupráci s rodinou vést děti ke zdravému životnímu stylu, řídit se pravidly slušného chování, kulturního stolování – 3 roky.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Vytváříme optimální podmínky k rozvoji osobnosti dítěte, k učení, ke komunikaci s ostatními a k pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti. Vlastní místo ve třídě, klidový kout, skříňka s pomůckami pořízených z podpůrných opatření, portfolio prací.

V mateřské škole máme k dispozici základní materiál a didaktické vybavení pro žáka se SVP (spotřební materiál), pomůcky pro rozvoj dílčích funkcí, pomůcky pro rozvoj vybraných smyslových funkcí a vnímání (sluch, zrak, hmat), pomůcky pro rozvoj vybraných kognitivních funkcí (paměť, pozornost, myšlení), pomůcky pro rozvoj řeči komunikačních schopností a logopedickou podporu, pomůcky pro rozvoj hrubé motoriky vč. Pohybu v prostoru, pomůcky pro rozvoj jemné motoriky či grafomotoriky.

Uplatňujeme princip diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání. Realizujeme všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání dítěte. Vedeme dítě k osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení. Při stanovení prvního stupně podpůrných opatření vypracováváme PLPP (plán pedagogické podpory) podle ŠVP. Od druhého stupně podpůrných opatření vypracováváme IVP na základě doporučení ŠPZ (školský zákon – Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb). PLPP a IVP vypracovává učitelka ve spolupráci s asistentem pedagoga. Vyhodnocujeme průběžně v Diagnostických záznamech, v pololetí a na konci roku vypracováváme písemné hodnocení, shrnutí dosažených cílů. Rámcové cíle a záměry vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními

vzdělávacími potřebami, jejich naplňování přizpůsobujeme tak, aby vyhovovalo jejich potřebám i možnostem. Dítě se speciálními potřebami, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními, potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v paragrafu 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola.

Spolupracujeme se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupracujeme s odborníky mimo oblast školství. Úzce spolupracujeme s rodiči ostatních dětí, vytváříme tak, pro děti s podpůrnými opatřeními, podmínky pro jejich pozitivní přijetí. Předáváme potřebné informace.

Ve třídě, s dítětem se speciálními potřebami, se v souladu s právními předpisy snižuje počet dětí.

Podle stupně přiznaného podpůrného opatření je pro dítě zajištěn asistent pedagoga.

Na základě diagnostiky dětí, vyhodnotí učitelky potřebu podpůrných opatření pro některé z dětí. Podpůrná opatření prvního stupně zajišťujeme sami s využitím plánu pedagogické podpory. S rodiči je toto vzdělávání zkonzultováno, rodiče jsou o průběhu vzdělávání pravidelně informováni a do společného procesu se mohou zapojit formou PL, nahlédnutím do portfolia.

Pokud podpůrná opatření prvního stupně nepostačují k naplnění vzdělávacích potřeb, doporučíme zákonnému zástupci využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně poskytujeme bezodkladně na základě doporučení školského poradenského zařízení a písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte.

Pokud není možné zabezpečit bezodkladné poskytování doporučeného podpůrného opatření, škola poskytne po dobu nezbytně nutnou obdobné podpůrné opatření stejného stupně po projednání se školským poradenským zařízením a po obdržení písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte. Poskytování podpůrných opatření je průběžně vyhodnocováno a s hodnocením jsou seznámeni i rodiče. S výsledky hodnocení jsou seznámeny všechny učitelky a pan ředitel. Na základě výsledků jsou stanoveny další cíle vzdělávání. Mezi učitelkou a asistentkou probíhá úzká spolupráce. Konzultace s rodiči probíhá buď podle potřeb učitelky, nebo na základě vyžádání zákonného zástupce, nebo si stanovíme harmonogram konzultací.

Podle potřeb dojde k úpravě organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání. Zajištěním asistenta pedagoga se zabezpečí vzdělávání a péče o dítě. Dle vyjádření speciálního zařízení se zajistí vhodné kompenzační pomůcky. Vzdělávání se řídí dle individuálního vzdělávacího plánu, který je vypracován na základě doporučení pedagogicko - psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra.

Pokud podpůrná opatření prvního stupně nepostačují k naplnění vzdělávacích potřeb, doporučíme zákonnému zástupci využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně poskytujeme bezodkladně na základě doporučení školského poradenského zařízení a písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte.

Pokud není možné zabezpečit bezodkladné poskytování doporučeného podpůrného opatření, škola poskytne po dobu nezbytně nutnou obdobné podpůrné opatření stejného stupně po projednání se školským poradenským zařízením a po obdržení písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte. Poskytování podpůrných opatření je průběžně vyhodnocováno a s hodnocením jsou seznámeni i rodiče. S výsledky hodnocení jsou seznámeny všechny učitelky a pan ředitel. Na základě výsledků jsou stanoveny další cíle vzdělávání. Mezi učitelkou a asistentkou probíhá úzká spolupráce. Konzultace s rodiči probíhá buď podle potřeb učitelky, nebo na základě vyžádání zákonného zástupce, nebo si stanovíme harmonogram konzultací.

Podle potřeb dojde k úpravě organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání. Zajištěním asistenta pedagoga se zabezpečí vzdělávání a péče o dítě. Dle vyjádření speciálního zařízení se zajistí vhodné kompenzační pomůcky. Vzdělávání se řídí dle individuálního vzdělávacího plánu, který je vypracován na základě doporučení pedagogicko - psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra.

- Zajišťovat spolupráci se zákonnými zástupci a školskými poradenskými zařízeními.

Časový limit: 3 roky

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Je třeba vytvořit a poskytnout takové prostředí, které by bylo k rozvoji talentu optimální a nejpriznivější. Mezi vhodné prostředí můžeme počítat správné načasování práce, odbourání hluku, upoutání pozornosti, vhodnou polohu při práci, osvětlení, motivaci, pochvalu, povzbuzení, vhodné hračky a hry, materiální vybavení jednotlivých pracovišť. Jedná se o vybavené knihovny, počítače, iPady, interaktivní tabule atd. Důležité je zajistit bezpečnost, dodržování základních hygienických opatření. Načasování práce - dítě je v mateřské škole někdy celý den, ale přesto je dobré vymezit čas na hru nebo na činnost, při které se rozvíjí nadání. Dítě by mělo být odpočínuté, klidné, vyrovnané, nemělo by mít hlad ani žízeň. Je dobré vymezit čas na tuto činnost a tento čas by měl být každý den ve stejnou dobu. Dítě bude připravené a bude mít jistotu, že právě v tuto dobu se mu budete věnovat. Daná hra nebo činnost by měly být pro dítě přínosem. Odbourání hluku - Snažíme se odstranit všechny zbytečné zvuky, které znesnadňují soustředění na práci. Dítě by se mělo zklidnit a nemělo by být ničím a nikým rušeno. Mělo by se plně soustředit na práci.

Pozornost V prostoru, kde dítě pracuje, uklidíme všechny hračky, hry a předměty, které by mohly dítě rozptylovat a které nejsou pro konkrétní činnost potřeba. Pokud má dítě více podnětů, nedokáže často udržet pozornost a přebíhá z jedné věci na druhou. Tomuto lze zabránit vhodnou přípravou a úpravou pracovního prostředí nebo pracovního místa. Vhodná pracovní poloha Výběr vhodné polohy se váže na konkrétní činnost. Pokud se jedná o práci u stolu, mělo by mít dítě stůl i židličku uzpůsobenou své výšce, správně na židličce sedět, mít prostor na práci. Pokud se jedná o pohybové aktivity, je třeba zajistit dostatečný prostor a bezpečnost. V některých případech se jedná o činnost, kterou lze uskutečnit na koberci v kleku, v sedu nebo v tureckém sedu.

Vybavení pro děti nadané, by bylo zajištěno po konzultaci s PPP, nebo SPC, využití jejich doporučení. Vybavení by bylo podřízeno podle zaměření nadání dítěte. Jednalo by se o pomůcky zaměřené na rozvoj možnosti učení, zapamatování, přizpůsobování se neustále se měnícím podmínkám okolního prostředí. Na rozvoj paměti i koncentraci, pozornost, řečové funkce, rychlost myšlení, schopnost pochopení informací. Rozvíjení schopnosti posuzování a řešení problémů, plánování, organizování.

Mateřská škola je povinna vytvářet ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných. V předškolním věku dítě prochází obdobím nerovnoměrného a skokového vývoje, mnohdy je těžké odlišit při identifikaci nadání dítěte od akcelorovaného a skokového vývoje v určité oblasti. Dítě, které vykazuje známky nadání, musí být nadále podporováno. Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. Mateřská škola je povinna zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Mít vlastní místo pro činnosti, věnovat se činnosti pravidelně, mít dostatek prostoru a času pro činnost, schovávat výsledky činnosti aby byl vidět posun rozvoje, vyhledávat činnosti, které dále rozvíjí talent.

Všechny učitelky v mateřské škole absolvovaly SPgŠ, zaměření učitelství na mateřských školách. Dlouholetá praxe ve školství.

Spolupráce se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráce s odborníky mimo oblast školství.

- Podchycovat a podporovat děti s určitými projevy nadání. - průběžně

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola není vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.

Ve třídě s věkově homogenním uspořádáním pro dvouleté děti je použito více zavřených, dostatečně zabezpečených skříněk k ukládání hraček a pomůcek než ve třídě s věkově heterogenním uspořádáním. Tím je zajištěna bezpečnost dětí a předkládání přiměřeného množství podnětů pro tyto děti. Ve věkově heterogenní třídě jsou pro zajištění bezpečnosti jiným způsobem zneprístupněny bezpečnost ohrožující předměty. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.

Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.

Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte.

Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.

Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).

Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.

Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.

Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.

Učitelka uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá.

V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

- Podle aktuální potřeby, třídy doplnit o hračky a pomůcky pro dvouleté děti.

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

Dvě heterogenní třídy. Obě třídy s celodenním provozem. Jedna homogenní třída, se zkráceným provozem.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

- Sourozenské vztahy
- Kamarádské vztahy
- Přání rodičů
- Věkový rozsah ve třídách
- Zařazení dítěte s podpůrnými opatřeními

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

Týká se pouze pobytu venku.

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

- Jsou stanovena v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb.,
- Zákonný zástupce dítěte je povinen přihlásit dítě k zápisu k předškolnímu vzdělávání (§ 34 odst. 2) v kalendářním roce, ve kterém začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte.
- Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti od 2 do zpravidla 6 let
- Zápis k předškolnímu vzdělávání od následujícího školního roku se koná v období od 2. května do 16. května. Termín a místo zápisu stanoví ředitel mateřské školy v dohodě se zřizovatelem a zveřejní je způsobem v místě obvyklým
- Ředitel mateřské školy rozhoduje o přijetí dítěte do mateřské školy
- Dítě může být přijato k předškolnímu vzdělávání i v průběhu školního roku
- Povinné předškolní vzdělávání má formu pravidelné denní docházky v pracovních dnech
- O přijetí dítěte uvedeného v § 16 odst. 9 rozhodne ředitel mateřské školy na základě písemného vyjádření školského poradenského zařízení, popřípadě také registrujícího lékaře.

- Podmínky pro uvolňování dětí ze vzdělávání a omlouvání jejich neúčasti ve vzdělávání stanovuje školní řád. Ředitel mateřské školy je oprávněn požadovat doložení důvodů nepřítomnosti dítěte; zákonný zástupce je povinen doložit důvody nepřítomnosti dítěte nejpozději do 3 dnů ode dne výzvy.

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:

- Zákonný zástupce dítěte, pro které je předškolní vzdělávání povinné, může pro dítě v odůvodněných případech zvolit, že bude individuálně vzděláváno. Má-li být dítě individuálně vzděláváno převážnou část školního roku, je zákonný zástupce dítěte povinen toto oznámení učinit nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku. V průběhu školního roku lze plnit povinnost individuálního předškolního vzdělávání nejdříve ode dne, kdy bylo oznámení o individuálním vzdělávání dítěte doručeno řediteli mateřské školy, kam bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání.
- Oznámení zákonného zástupce o individuálním vzdělávání dítěte musí obsahovat
 - a. jméno, popřípadě jména, a příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte,

v případě cizince místo pobytu dítěte

b) uvedení období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno,

c) důvody pro individuální vzdělávání dítěte.

- Ředitel mateřské školy doporučí zákonnému zástupci dítěte, které je individuálně vzděláváno, oblasti, v nichž má být dítě vzděláváno. Tyto oblasti vychází z rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Mateřská škola ověří úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech a případně doporučí zákonnému zástupci další postup při vzdělávání; způsob a termíny ověření, včetně náhradních termínů, stanoví školní řád tak, aby se ověření uskutečnilo v období od 3. do 4. měsíce od začátku školního roku. Zákonný zástupce dítěte, které je individuálně vzděláváno, je povinen zajistit účast dítěte u ověření.
- Ředitel mateřské školy, kam bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání, ukončí individuální vzdělávání dítěte, pokud zákonný zástupce dítěte nezajistil účast dítěte u ověření podle odstavce 3, a to ani v náhradním termínu.
- Odvolání proti rozhodnutí ředitele mateřské školy o ukončení individuálního vzdělávání dítěte nemá odkladný účinek.
- Po ukončení individuálního vzdělávání dítěte podle odstavce 5 nelze dítě opětovně individuálně vzdělávat podle odstavce 1.

- Výdaje spojené s individuálním vzděláváním dítěte hradí zákonný zástupce dítěte, s výjimkou speciálních kompenzačních pomůcek podle § 16 odst. 2 písm. d) a výdajů na činnost mateřské školy, do níž bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

Chceme u dětí podporovat hravost, vyhovovat jim v touze všechno znát a vědět. Naším záměrem je, aby děti v mateřské škole prožívaly radost, zdokonalovaly si své tvořivé schopnosti a získaly nové poznatky. Chceme dětem vycházet vstříc při naplňování jejich potřeb a nadále u nich prohlubovat jejich sociální a přírodní citění. Přímým pozorováním přírody a blízkého okolí, experimentováním, budeme v dětech pěstovat kladný vztah ke svému rodnému kraji. Výsledkem našeho snažení, by mělo být dítě, které je samostatné, sebevědomé a sebejisté, mělo by samostatně přemýšlet a mělo by být schopné se dále rozvíjet, učit a čelit problémům, které mu život přinese. Chtěli bychom děti naučit, žít spolu.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

1. Plánovat pedagogickou práci s využitím nejvhodnějších metod a postupů vytvářením odpovídající nabídky tak, abychom vyvolali žádoucí výchovné a vzdělávací efekty u dětí (individualizace).
2. Realizovat preventivní program na základě pedagogické diagnostiky vztahů ve třídě. Dodržovat pravidla mateřské školy v souladu se školním řádem a dbát na jejich důsledné dodržování. Podporovat rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi dětmi, členy pedagogického sboru a v tomto směru spolupracovat s rodinou.
3. Posouzením výkonů a pokroků dětí (diagnostika dítěte), stanovit cíle a postupy vzdělávání vzhledem k jejich individuálním možnostem a potřebám. Pružně reagovat na jejich potřeby, podporovat
4. Sebevzděláváním učitelů dosáhnout kvalitních znalostí v oblasti polytechnického vzdělávání a těchto znalostí využít k rozvoji prostorového a logického myšlení a manuálních dovedností dětí.

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

Využíváme formy vzdělávání frontální a skupinové (kooperativní) a individuální (samostatné). Převažuje forma individuální a skupinová, formu frontální využíváme jen v případě, kdy to situace nezbytně vyžaduje. Řízené činnosti jsou plánovány cíleně tak, aby naplňovaly individuální potřeby

děti a byly zastoupeny hrou spontánní i činností záměrně vedenou k učení. Děti mají možnost zapojit se do řízených činností podle vlastního zájmu

děti předškolního věku dle RVP PV návyky k učení. Ve velké míře využíváme formy projektové, diferenciované, aktivity spontánní a řízené, vzájemně provázané a vyvážené.

Metody vzdělávání:

Činnosti jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, mají charakter hry, zábavy. Hry a aktivity postavené na situačním učení. Spontánní sociální učení založené na principu nápodoby,

aktivity spontánní a řízené, vzájemně provázané a vyvážené. Ke vzdělávání dětí ve veliké míře využíváme projektu Věda je zábava, kde se děti seznamují se světe formou jednoduchých pokusů. Dále jsme zapojeni do Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání. Díky tomuto programu, děti za podpory Evropské unie, mají možnost získávat další vědomosti a dovednosti.

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

Plán pedagogické podpory má následující strukturu:

- **úvodní informace** – jméno dítěte, škola, třída, důvod tvorby, datum vyhotovení, plánovaný termín vyhodnocení;
- **charakteristika žáka a jeho obtíží** – silné/slabé stránky, popis obtíží, pedagogická/speciálně pedagogická diagnostika s cílem stanovení úprav ve vzdělávání, aktuální zdravotní stav, další okolnosti ovlivňující nastavení podpory;
- **stanovení cílů** Plánu pedagogické podpory – cíle rozvoje žáka;
- **podpůrná opatření ve škole** – konkrétní postupy v těch kategoriích podpůrných opatření, které budou uplatňovány
- **metody výuky** – specifikace úprav metod práce se žákem;
- **organizace výuky** – úpravy v organizaci výuky ve školní třídě, případně i mimo ni;
- **hodnocení žáka** – vymezení úprav, způsobu, cílů a kritérií hodnocení;
- **pomůcky** – pracovní listy, ICT technika aj.;

- **požadavky na organizaci práce učitelů ;**
- **podpůrná opatření v rámci rodiny** – forma a frekvence komunikace s rodinou;
- **podpůrná opatření jiného druhu** – specifikace činností s respektem ke zdravotnímu stavu a zátěžové situaci v rodině nebo škole (například vztahové problémy nebo postavení ve třídě);
- **vyhodnocení účinnosti Plánu pedagogické podpory** – naplnění cílů;
- **doporučení k odbornému vyšetření** – např. v pedagogicko-psychologické poradně, speciálně pedagogickém centru, středisku výchovné péče;
- **výpis zainteresovaných osob i s jejich podpisem** – třídní učitel, zákonný zástupce.

Vyhodnocování plánu pedagogické podpory

Škola vyhodnocuje Plán pedagogické podpory do 3 měsíců. V případě, že plní svůj účel a vzdělávací obtíže dítěte se zlepšují, škola dále pokračuje v nastavené podpoře. Pokud zvolené úpravy ke zlepšení nevedou, nebo se dokonce obtíže prohlubují, škola doporučí zákonnému zástupci vyšetření ve školském poradenském zařízení.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

Při tvorbě Individuálního vzdělávacího plánu vycházíme ze školního vzdělávacího programu, závěrů speciálně pedagogického vyšetření a psychologického vyšetření školským poradenským zařízením, popřípadě doporučení registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost nebo odborného lékaře nebo dalšího odborníka z oblasti neurologie a psychiatrie, a vyjádření zákonného zástupce.

IVP obsahuje:

1. osobní údaje dítěte – jméno, třída, datum narození
2. závěry vyšetření – speciálně pedagogického, psychologického, případně i lékařského, dále také podstatné údaje z provedené pedagogické diagnostiky
3. platnost doporučení, ze kterého IVP vychází
4. další kontrolní vyšetření, uvedení institucí, se kterými bude škola spolupracovat
5. cíle speciálního vzdělávání – na co bychom se měli zaměřit, co by mělo dítě zvládnout v daném období, doporučené pedagogické postupy
6. na základě čeho je dítěti poskytována individuální péče, její obsah, rozsah, průběh a způsob reedukace, který vychází ze speciálně pedagogické diagnózy, možnosti kompenzace poruchy 7. v případě potřeby uvedení dalšího pedagogického pracovníka, který se bude podílet na práci s

dítětem – asistent pedagoga, osobní asistent, školní psycholog, metodik prevence, logoped, ambulantní náprava v PPP, atd.

8. potřebné pomůcky, didaktické materiály, audiovizuální technika, počítačové programy, případně i nezbytné vybavení nebo příprava třídy

9. případné snížení počtu žáků ve třídě – pouze v konkrétních případech

Pravidla pro zapojení další subjektů:

- seznámit rodiče, že se mohou obrátit i na další instituce, organizace a služby
- sladit zainteresované subjekty a organizace do pomoci a podpory a tím zvýšit kvalitu vzdělávání dítěte a kvalitu života celé rodiny
- využití služeb musí být pro klienta reálné, služby musí být snadno dostupné

Zodpovědné osoby:

Učitelky mateřské školy.

Přehled předmětů speciálně pedagogické péče:

Může provádět pouze speciální pedagog s rozšířenou kompetencí pro speciální pedagogiku.

Mateřská škola nevyužívá takových služeb, nemá k dispozici takového pracovníka.

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Věcné (materiální) podmínky

- zvažujeme vhodnost některých stávajících hraček, didaktických pomůcek a vybavení pro děti ve věku od 2 do 3 let v dané třídě mateřské školy. Z důvodu heterogenních tříd, eliminujeme přístupnost některého vybavení – uzavíratelné skříňky, vyšší police apod.
- rozšiřujeme sortiment vybavení vhodného pro děti mladší tří let
- na školní zahradě, je zajištěno, aby se využívalo pouze odpovídající zahradní vybavení školy (průlezky, skluzavky a další prvky) vzhledem k věku, potažmo výšce dětí. Se vzrůstem dětí je zajištěn požadavek na vhodný sedací nábytek pro děti, který

zohledňuje menší tělesnou výšku dvouletých dětí, podporuje správné držení těla při sezení, je bezpečný a stabilní, podle vyhlášky č. 410/2005 Sb., • Prostředí poskytuje dostatečný prostor pro volný pohyb i hru dětí a zároveň bezpečí a klid pro odpočinek v průběhu celého dne. Nezbytné bude vyčlenit prostor (skříň) pro ukládání individuálních hygienických potřeb dětí (pleny, vlhčené ubrousky apod.)

Hygienické podmínky

- Stávající právní předpisy upravující hygienické požadavky na zřízení a provoz škol a školských zařízení zohledňuje i požadavky pro zařazování dětí ve věku od 2 do 3 let (viz vyhláška č. 410/2005 Sb.). Všechna ustanovení vyhlášky upravující zřízení a provoz mateřské školy se tedy vztahují i na věkovou kategorii dětí od 2 do 3 let

Životaspráva, stravování

- V oblasti životasprávy je vhodné zvážit úpravu denního režimu (zejména v souvislosti s individuální potřebou aktivity, odpočinku nebo spánku jednotlivých dětí).
- Při přijetí dítěte do mateřské školy stanoví ředitel mateřské školy po dohodě se zákonným zástupcem dítěte způsob a rozsah stravování dítěte, a to tak, aby se dítě, je-li v době podávání jídla přítomno v mateřské škole, stravovalo vždy.
- Školní stravování se řídí stanovenými výživovými normami a rozpětím finančních limitů na nákup potravin (vyhláška č. 107/2005 Sb., o školním stravování).

Psychosociální podmínky

- V adaptačním režimu je důležitá provázanost režimu mateřské školy s režimem v rodině. Chceme, aby se děti cítily v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně, jistě a bezpečně (umožněno používání specifických osobních pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty). Zásadní je však pro zajištění zmíněných podmínek aktivní budování vztahů a spolupráce s rodinou.
- Předškolní období je zásadní pro utváření celoživotních návyků, respektování pravidel a norem. Ve věku dvou let je dítě zpravidla připraveno tyto aspekty rozeznávat a přijímat. Zajistit stálý pravidelný denní režim (dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování), více klidu (prostor k odpočinku během dne), více individuální péče (vzdělávací činnosti realizované důsledně v menších skupinách či individuálně), srozumitelná a jednoduchá pravidla a řád, určující mantinely jeho jednání.

- Další úprava psychosociálních podmínek vychází z platného RVP PV (kapitola 7.3)

Personální podmínky

- Ředitel školy by měl optimálně využít maximální možné výše úvazků pedagogických pracovníků. Zároveň by měl přizpůsobit rozpis přímé pedagogické činnosti učitelů tak, aby bylo možné jejich co největší souběžné působení v rámci třídy mateřské školy v organizačně náročnějších částech dne.
- Využít možností pro personální posílení mateřské školy o školního asistenta, školního

psychologa, speciálního pedagoga, sociálního pedagoga, příp. chůvu v mateřské škole je jejich zajištění prostřednictvím financování z projektu OP VVV Podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování – Šablony pro MŠ. • Podmínkou výkonu činnosti chůvy je povinnost splňovat minimální kvalifikační požadavky v souladu s kvalifikací pozice

Organizace vzdělávání

- umožnit dětem individuálně přizpůsobený adaptační režim, dostatek času na veškeré aktivity včetně převlékání a stravování, zohlednit v souladu s právními předpisy počet dětí ve třídě mateřské školy.

Bezpečnostní podmínky

- Eliminovat případná bezpečnostní rizika.

Obsah vzdělávání

- Pro úspěšné vzdělávání dětí od dvou let je nutné si uvědomovat specifika související s úrovní motoriky, jazykového, psychického vývoje dítěte, brát ohled na jiné tempo rozvoje prosociálních vztahů mezi dětmi. • Dvouleté dítě je egocentrické, projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje. Vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se. Neorientuje se v prostoru a čase, žije tady a teď. • Dvouleté dítě má velkou potřebu aktivního pohybu a zároveň potřebuje častější odpočinek nejen po stránce fyzické, ale psychické. Rozdíly v psychomotorickém vývoji jednotlivých dětí mohou být velmi výrazné. Proto je již zde nutné sledovat pokroky konkrétního dítěte a neprovádět vzájemné srovnávání dětí. • Plánování a realizaci konkrétních vzdělávacích činností přizpůsobujeme možnostem a schopnostem dětí. Podle toho volí učitelky metody a formy práce. • Děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály. • Zpravidla se děti mladší tří let nedokážou delší dobu soustředit, pozornost udrží jen velmi krátkou dobu. Tomu přizpůsobujeme činnosti, průběžně je střídáme, sladit spontánní s řízenými. • Největší prostor ponecháváme volné hře a pohybovým aktivitám.

5.6 Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Cílem poskytované jazykové přípravy dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je, aby při přechodu na základní školu měly takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky v základní škole a dosáhnout školního úspěchu.

Pedagogové mateřské školy poskytují dětem-cizincům a dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí potřebnou podporu při osvojování českého jazyka již od jejich

nástupu do mateřské školy.

Při práci s celou třídou, ve které se vzdělávají i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, pedagogové uzpůsobují didaktické postupy a děti cíleně podporují v osvojování českého jazyka u těchto dětí.

V souladu s platnou právní úpravou v situaci, kdy v mateřské škole, budou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, bude zřízena skupina nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu bude rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory mohou být zařazeny do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.1.1 Už vím proč

Název integrovaného bloku	Už vím proč
Oblast	Dítě a svět, Dítě a společnost, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika, Dítě a jeho tělo
Charakteristika integrovaného bloku	Záměrem v environmentální oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí - počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu - a vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte k životnímu prostředí. Prostřednictvím přirozeného pozorování, obohacovat vědomosti dítěte o životě v blízkém okolí a o okolní přírodě. Pěstovat v dětech i praktické dovednosti, jako je orientace, sledování událostí, řešení nebezpečných situací, řešení dopravních situací, provádění pokusů, zkoumání, manipulace s různými materiály, hračkami, pomůckami, přístroji, činnostmi, které přispívají péči o okolní prostředí - ekologicky motivované herní aktivity.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	1. Poznáváme, co roste na zahrádce. 2. Pozorujeme změny na podzim. 3. Zima očima dětí. 4. Žijeme na vesnici. 5. Vítáme jaro. 6. Co děláme v létě. 7. Věda je zábava.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
		zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
		přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
		poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
		záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
		vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimát si (nového, změněného, chybějícího)
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)
		rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimát si nepořádků a škod, upozornit na ně
		mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		vlastní zdraví i životní prostředí
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
		vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
		vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
		pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
		správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
		uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
		ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
		rozhodovat o svých činnostech
		uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
		zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
	rozvoj společenského i estetického vkusu	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
		vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
		uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
		uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc) zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.) orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
		mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
		mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		vlastní zdraví i životní prostředí
	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
		mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
		rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
		prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
		uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
		zorganizovat hru
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
		vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
		zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
		přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		uvažuje, také vyjádřit
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	vytváření základů pro práci s informacemi	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
		nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
		řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
		naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
		postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
		vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
		přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
		poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
		záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
		chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
		chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
		chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	získání relativní citové samostatnosti	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
		vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
matematické souvislosti	(abeceda, čísla)	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
		chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
		chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
		postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
		vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
		dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
		spolupracovat s ostatními
	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného	utvořit jednoduchý rým
		chápat slovní vtíp a humor

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	projevu	
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	rozvoj kooperativních dovedností	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
		dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
		spolupracovat s ostatními
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
		zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
		vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
		vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
		zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	poznávání jiných kultur	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.) mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	všímat si změn a dění v nejbližším okolí vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.) rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc) zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	rozlíšovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
		mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
		rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

6.1.2 Žijeme zdravě

Název integrovaného bloku	Žijeme zdravě
Oblast	Dítě a jeho psychika, Dítě a jeho tělo, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Chceme u dětí vytvářet kladný postoj k zdravému způsobu života, zlepšovat jejich zdravotní stav a stav okolí, ve kterém žijí. Chceme děti naučit žít zdravějším životním stylem, pečovat o své zdraví a být za své zdraví odpovědní. Naší snahou je, aby se výchova ke zdraví prolínala všemi vzdělávacími oblastmi a byla podporována a rozvíjena spoluprací s rodiči. Vlastním postojem a chováním, kladným osobním příkladem inspirovat děti k dodržování zdravého životního stylu. Pozvednutí celkové úrovně zdraví, chceme dosáhnout, posilováním tělesné, duševní a sociální pohody a tak zvyšovat odolnost dětí vůči různým nemocem. Praktickými dovednostmi motivovat děti k přijetí zdravého životního stylu a péči o své životní prostředí, v němž se neustále pohybují. Pěstovat u dětí žádoucí postoje a návyky. K dosažení tohoto cíle budeme využívat zásad správné výživy, dostatečného množství pohybu, dodržovat osobní hygienu, správného nastavení denního režimu, dodržováním základů prevence nejčastějších nemocí a úrazů. Děti by měly získat schopnost dělat zdravější rozhodnutí a získat některé

Název integrovaného bloku	Žijeme zdravě
	sociální dovednosti. Chceme, aby podpora zdraví se prolínala celým životem školy a týkala se všech lidí ve škole. Mezilidskými vztahy, komunikačními dovednostmi, dovednostmi pro kooperaci, pomáhajícím a prosociálním chováním u dětí postupně formovat trvalé postoje k celoživotní podpoře a ochraně zdraví a ochraně životního prostředí.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	1. Chci být zdraví 2. Zdravý úsměv 3. Pomáháme při ochraně životního prostředí 4. Třídíme odpady 5. Nesmí to bolet

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.) zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	změnám	že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
		mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
		rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
		mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
		mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
		těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
		prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
		chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj společenského i estetického vkusu	pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
		zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
		vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	rozvoj schopnosti sebeovládání	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
		ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
		uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
		mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
		orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
		vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
		všímat si změn a dění v nejbližším okolí
	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		a životní praxi
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat domluvit se slovy i gesty, improvizovat
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	uvědomění si vlastního těla	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.) těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.) uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.) poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	
	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
		chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
		postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
		poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevodit se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
		porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
		začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
		chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
		pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
	osvojení si elementárních poznatků,	odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	vytváření pozitivního vztahu k intelektuální činností a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě) odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		chránit příroduv okolí, živé tvory apod.) zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.) mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.) utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti) uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají) pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
		zvládnout sebeobsahu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
	uvědomění si vlastního těla	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
		rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
		pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
		vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
		mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
		mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
		rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
		ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
		zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
		mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

6.1.3 Víím, kdo jsem a kam patřím

Název integrovaného bloku	Vím, kdo jsem a kam patřím
Charakteristika integrovaného bloku	Prostřednictvím situací a plánovaných činností učít děti poznávat samo sebe a tak se připravovat na budoucí životní role. Rozvíjet u dětí pohybové schopnosti, zdokonalovat jazykové a komunikativní dovednosti. Širokou škálou různých aktivit u dětí rozvíjet představivost, fantazii a myšlenkové operace. Dodržovat dohodnutá pravidla v oblasti slušného chování a zajištění vlastní bezpečnosti. Dovést děti k samostatnosti v oblasti sebeobsluhy a hygienických návyků. Naučit děti v náhodně vzniklých situacích i v situacích plánovaných přirozeně vyjadřovat své city a emoce. Mít pochopení pro vyjádření emocí druhých. Uvědomovat si příjemné prožitky, prožívat je a dětským způsobem je projevovat. Probouzet kladný vztah k druhým lidem a ovládat vůči nim své chování. Umět se vyrovnat s případným neúspěchem. Posilovat důstojnost dítěte, vést k laskavým mezilidským vztahům, pěstovat v dětech dobré, pozitivní vlastnosti, učit je toleranci a schopnosti vcítit se do pocitů druhých. Pěstovat u dětí nebojácnost, vstřícnost, komunikativnost a laskavost. Naučit děti rozlišovat, co je dobré a špatné, pomáhat druhým. Docílit toho, aby se děti cítily v MŠ bezpečně, aby měly možnost vyzkoušet si různé emoční reakce, aby na ně dostávaly zpětnou vazbu a učily se, jak emoce zvládat. Například zvládnout schopnost odloučit se od rodičů aby mu stýskání po domově nebránilo v učení, aby děti zvládaly pozdravit, poprosit, poděkovat, rozloučit se. Vést děti k tomu aby byly samostatné v sebeobsluze. Aby byly schopné akceptovat sociální normy a přizpůsobit jim své chování. Měly by vyslechnout a přijmout názor druhého. Zvládnou spolupracovat s druhými dětmi. Aby byly připravené do ZŠ a zvládaly učení. Napomáhat rozvoji osobnosti svými přístupy, požadavky, pravidly a prostorem pro samostatnost. Dát

Název integrovaného bloku	Vím, kdo jsem a kam patřím
	dětem možnost spontánního objevování, samostatného hledání řešení a učení. „Vše, co může dítě dělat samo, dělá samo.“ Prostřednictvím nastavených základních pravidel a jejich laskavým, ale důsledným vyžadováním, tvořit bezpečný prostor a mantinely pro spontánní projev dětí a rozvoj jejich samostatnosti.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	1. Budu školákem 2. Umím se o sebe postarat 3. Mám svého kamaráda 4. Umím se ovládnout 5. Mám narozeniny

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) domluvit se slovy i gesty, improvizovat
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	získání relativní citové samostatnosti	ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování rozhodovat o svých činnostech uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
		rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
		zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
		zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
	uvědomění si vlastního těla	vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
		koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
		zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
		zachovávat správné držení těla
		pojmenovat části těla, některé orgány (včetně

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí	ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
		vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
		koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
	rozvoj a užívání všech smyslů	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
		vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
		řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
		poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
		záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
	posilování přirozených poznávacích citů	vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
		postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	(zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku) vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
		být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
		prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
	rozvoj společenského i estetického vkusu	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus) zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	rozhodovat o svých činnostech
		uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
		odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
	rozvoj schopnosti sebeovládání	prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
		uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky) vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
		prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
		uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
		zorganizovat hru
		respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování	vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
		vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
		pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
		správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
		formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se	porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
		domluvit se slovy i gesty, improvizovat
		utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	veřejnosti)
		vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
		zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
		uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
		chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
	elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
		osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
		orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
	poznávání jiných kultur	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
		řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (ted, dnes, včera, zítra, ráno,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.) uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.) vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
		zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
		zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	všimát si změn a dění v nejbližším okolí uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc) zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy		chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla spolupracovat s ostatními
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.) těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	vytváření základů pro práci s informacemi	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (ted', dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase chápat základní číselné a matematické pojmy,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
		vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
		zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
		přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
		poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
		záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
		učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
		formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
		porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
		porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
		odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
		přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
		porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
		vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
		respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
		spolupracovat s ostatními
	rozvoj kooperativních dovedností	spolupracovat s ostatními
		uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
		uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
		přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
		chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		odlišnosti jsou přirozené navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.) rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohoupoškodovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně
	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.) rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohoupoškodovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		vlastní zdraví i životní prostředí
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
		učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
		formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
		porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
		domluvit se slovy i gesty, improvizovat
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
		vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
		pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
		správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
		formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
		porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
		domluvit se slovy i gesty, improvizovat
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
		vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		samostatně, jinak s pomocí) adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon poznat napsané své jméno poznat některá písmena a číslice, popř. slova sledovat očima zleva doprava poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	všímat si změn a dění v nejbližším okolí osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		lékaře apod.) orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.) ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.) zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	spolupracovat s ostatními odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat		přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti) vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)		(všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
		vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
		vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
		vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
		rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		obouvat apod.)
		mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
		pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem

6.1.4 Nejsem na světě sám

Název integrovaného bloku	Nejsem na světě sám
Charakteristika integrovaného bloku	Prostřednictvím situací a plánovaných činností učít děti porozumět vztahům mezi lidmi, být tolerantní, umět se domluvit a vzájemně si pomáhat, spolupracovat. Přiměřeným a přitažlivým způsobem vytvořit základní pravidla vzájemných vztahů, chování a komunikace, která budou platit společně pro děti, zaměstnance MŠ i rodiče dětí, respektovat je a uplatňovat v každodenním vzájemném styku. Vstřícným přístupem a s ohledem na jeho potřeby a pocity umožnit dítěti začlenit se do kolektivu. Přibližovat dětem lidové tradice, vytvořit povědomí o místních zvycích. Poznat humor a vtip v lidové slovesnosti, písni. Uvědomit si sílu společného prožitku, radosti a umět ho výtvarně vyjádřit (posvícení, Vánoce, masopust, Vynášení smrtky, Velikonoce, pouť). Podporovat u dětí vztah k rodině a společným prožitkem prohlubovat jejich citové vazby. Širokou škálou činností napomoci dětem osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou pro ně smysluplné, přínosné a které využijí k dalšímu učení.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Poznáváme své kamarády Přišel nový kamarád Žijeme lidovými tradicemi Máme svou rodinu Jdeme k zápisu

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
		rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
		osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
		zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
		těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
		prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
		uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	rozvoj společenského i estetického vkusu	odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
		vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
		zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
		rozhodovat o svých činnostech
		uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
		zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
		vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
		vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
		vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	všímat si změn a dění v nejbližším okolí
		mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
		osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
		chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
		uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
		uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
		bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
		vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo		zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
		přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
	komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být	popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného	sledovat a vyprávět příběh, pohádku

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou	projevu	naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) domluvit se slovy i gesty, improvizovat vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimati si (nového, změněného, chybějícího)
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
		chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálnímu činnosti a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
		postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
		vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení
		zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
		poznat napsané své jméno
		poznat některá písmena a číslice, popř. slova
		sledovat očima zleva doprava
	napodobuje modely prosociálního chování a	rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
		vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	(chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
		respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
		dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
		spolupracovat s ostatními
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	poznávání jiných kultur	všímat si změn a dění v nejbližším okolí
		vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
		vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
		respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
	rozvoj kooperativních dovedností	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
		spolupracovat s ostatními
	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		mu pomoc apod.) respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	získání relativní citové samostatnosti	uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky) vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod. ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování rozhodovat o svých činnostech uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
		vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
		začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
		chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
		pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
		těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
		být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
		prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
		uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou,	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	lidmi, společností, planetou Zemí	že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole všímat si změn a dění v nejbližším okolí vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všítat si nepořádků a škod, upozornit na ně mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvvislosti mezi nimi) přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě) respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		dítětem apod.
		dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
		uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
	rozvoj schopnosti sebeovládání	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
		uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
		vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
		chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
		chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
dovede využít informativní a komunikativní	vytváření základů pro práci s informacemi	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)		činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti) vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	domluvit se slovy i gesty, improvizovat vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
		vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
		respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
		dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	spolupracovat s ostatními
		pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)
		vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
		mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
		pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	obvyklým v tomto prostředí	uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
		porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
		začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
		chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
		pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají) dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
		zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
		prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
		uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
		mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
		rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		pohybem a sportem zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	uvědomění si vlastního těla	zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku) zachovávat správné držení těla
	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí	vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		pomůckami
		mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
		ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
		zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
		rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
		pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

- Na zpracování TVP pracovaly učitelky, které v dané třídě pracují.
- Na základě Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, jsme si vytvořili svůj Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, který byl východiskem třídního vzdělávacího programu.
- Náš TVP obsahuje charakteristiku třídy, abychom mohly cílevědomě pracovat s celou třídou. Jde o pedagogickou diagnostiku jednotlivých dětí, která je zaměřená na jejich rozvojové možnosti, dále obsahuje počet dětí, složení třídy z hlediska věku a pohlaví. Sledujeme vztahy mezi dětmi, jejich zájmy, něčím se vymykající jedince – dominantní osobnosti třídy, naopak nesmělé, odstrkované, citově labilní či opožděné děti, děti s odkladem školní docházky.
- Dále vypracováváme cíle na daný školní rok – jedná se o to, na co se letos zaměříme, nebo využíváme záměrů či očekávaných výstupů.
- Pravidla třídy – pro děti i pedagogy, písemná forma.
- Organizace dne ve třídě – denní řád, organizace, třídní rituály.
- Obsah vzdělávání – Integrované bloky, tematické části, projekty TVP, odpovídající ŠVP PV (cíle, konkrétní činnosti a výstupy).
- Evaluace – tabulka s očekávanými výstupy, kterou hodnotíme po ukončení tematické části.
- Další součásti TVP – školní a mimoškolní akce pro děti, spolupráce s rodiči.

6.3 Dílčí projekty a programy

- Věda je zábava - projekt zaměřený na vzdělávání formou pokusů.
- Šablony III.,
- Zdravý úsměv – projekt zaměřený na zdravý chrup, v mateřské škole provádíme čištění zubů.
- Den Země – projekt na poznávání světa od blízkého okolí až po celou Zemi.

7 Systém evaluace

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Koncepce a rámec školy				
Pedagogické vedení školy				
Kvalita pedagogického sboru				
Vzdělávání				
Vzdělávací výsledky				
Podpora dětí při vzdělávání (rovné příležitosti)				